

Kamperhoek - Constant Effort Site (CES) 2021

door: Mervyn Roos (vrs De Glinte)

Na de herstart van de CES in 2017, is dit het vijfde jaar dat de CES met succes is afgerond. Dit verslag geeft een kort overzicht van de uitvoering, aantal vangsten, overeenkomsten en verschillen met voorgaande jaren en enkele andere opvallende zaken.

In totaal zijn voor de CES een tiental netten geselecteerd met een totale lengte van circa 136 meter. De afzonderlijke netten variëren in lengte, maar hebben allen een zelfde maaswijdte (16x16 mm) en hoogte (2.5 m). Deze tien netten staan in een vaste opstelling op lage dijkjes in het rietveld en er wordt geen gebruik gemaakt van lokmiddelen.

De CES kent officieel twaalf ronden waarvan er volgens het protocol maximaal twee per jaar mogen uitvallen. Als een ronde niet of niet geheel kan worden uitgevoerd, bijvoorbeeld door slechte weersomstandigheden, dient de ronde op een andere dag binnen dezelfde CES-periode plaats te vinden. Net als vorig jaar zijn er dit jaar geen ronden uitgevallen.

RONDE	CES PERIODE		CES uitgevoerd op
1	13_04	23_04	17-apr
2	22_04	03_05	24-apr
3	02_05	13_05	08-mei
4	12_05	23_05	15-mei
5	22_05	02_06	29-mei
6	31_05	12_06	06-jun
7	11_06	22_06	12-jun
8	20_06	02_07	26-jun
9	01_07	12_07	03-jul
10	11_07	23_07	17-jul
11	21_07	02_08	02-aug
12	01_08	13_08	07-aug

tabel 1 - Overzicht van de officiële CES-perioden en de daadwerkelijke datum waarop de CES in 2021 is uitgevoerd.

Tijdens de twaalf uitgevoerde CES-ronden zijn in totaal zevenentwintig verschillende soorten vogels geringd en/of teruggevangen. Eén soort werd daarbij niet geringd, maar enkel teruggevangen (Matkop). Drie andere soorten (Heggenmus, Merel en Baardman) werden eveneens tijdens de CES teruggevangen, maar zijn niet tijdens een CES-ronde in de Kamperhoek geringd. Er werden beduidend minder vogels geringd dan in voorgaande jaren. Ten opzichte van vorig jaar bijna een kwart minder, en ten opzichte van het langjarig gemiddeld ruim 17% minder. Ook het aantal soorten dat werd gevangen was wat lager dan de afgelopen jaren. Alleen in 2017 werden er nog minder soorten (25) gevangen.

In de tweede helft van april stond er langdurig een overwegend noordenwind. Dit had grote invloed op de voorjaarsstrek. De aantallen tijdens de eerste twee ronden waren dan ook opvallend laag en veel soorten waren daardoor ook beduidend later dan in andere jaren.

Tijdens de tweede ronde werden twee vrouwtjes Tjiftjaffen gevangen met broedvlekken die er op wezen dat de eileg reeds gestart is. Onverwachts was de vangst van een 2^e kj vrouwtje Grote Barmsijs. Met een vetscore van vier betrof dit duidelijk een actieve trekker.

Een mannetje Fitis dat hier in het voorjaar van 2019 als volwassen vogel werd geringd werd in hetzelfde broedseizoen nog diverse keren teruggevangen. In 2020 ontbrak de vogel, maar dit jaar keerde hij weer terug.

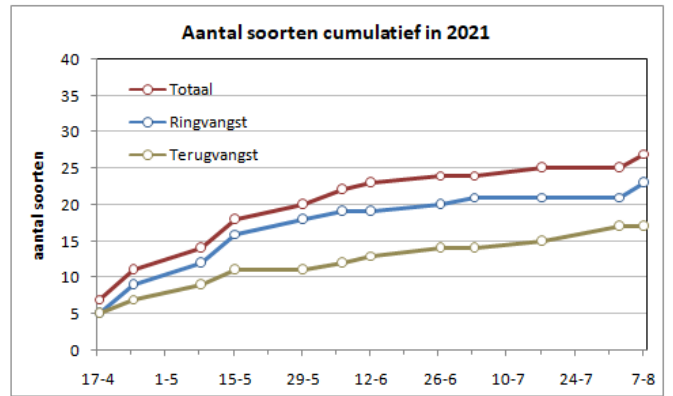
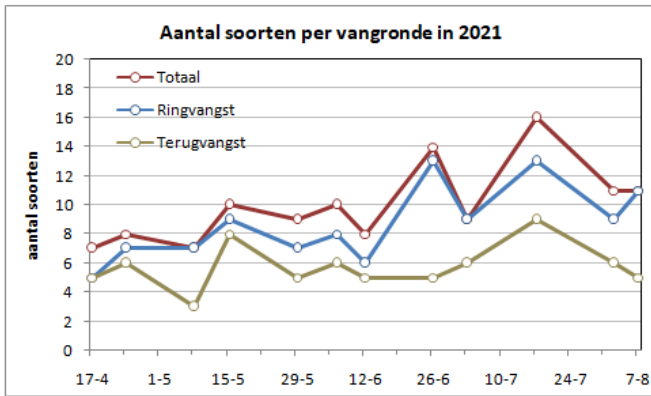
Bij het opzetten van de netten tijdens de vijfde ronde was het aanvankelijk onbewolkt met weinig wind. Net nadat de netten waren opgezet viel de wind grotendeels weg en sloeg de dauw om in mist. Pas rond half acht trok de mist op, maar hierdoor werden er de eerste uren slechts weinig vogels gevangen.

Deze zomer sliepen er wederom veel Spreeuwen in de struiken rondom een aantal netten van de CES-opstelling. Tijdens de achtste ronde kostte het veel tijd en energie om de netten op te zetten, want door de Spreeuwen waren de takken en het riet massaal doorgebogen en moesten de banen eerst vrij gemaakt worden.

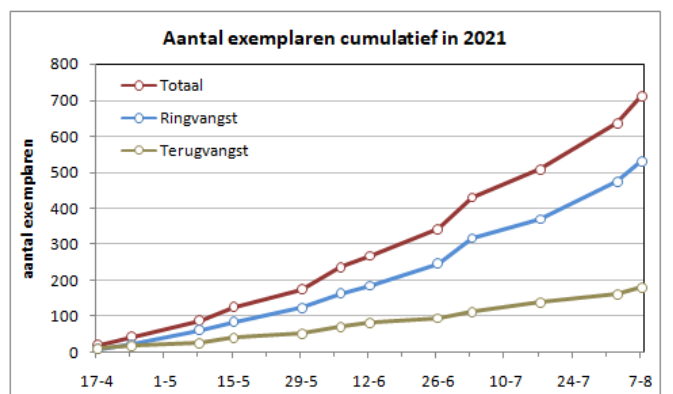
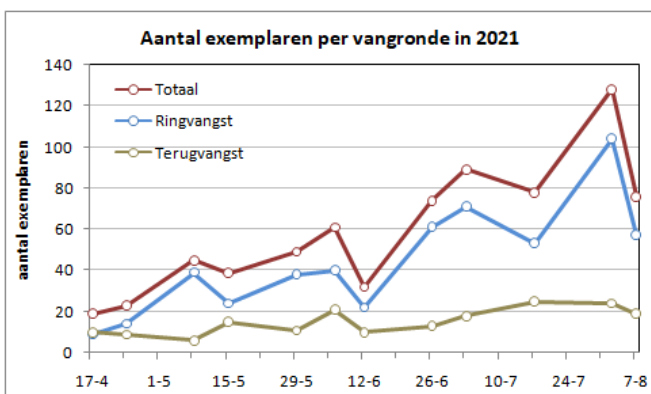
Hoewel Kleine Karekiet, Zwartkop en Tjiftjaf opnieuw veruit de talrijkst gevangen soorten waren, waren hun aantallen beduidend lager dan vorig jaar. Opvallend is dat zelfs van geen enkele soort dit jaar meer exemplaren werden gevangen dan in de voorgaande vier jaren (m.u.v. Grote Barmsijs als nieuwe soort voor de CES). Alleen van Roodborst en Zanglijster werden de eerder gevangen maximale aantallen geëvenaard.

Euringnr.	Soort	Ringvangst	Terugvangst	Totaal
9920	Boerenzwaluw	2	-	2
10201	Witte Kwikstaart	1	-	1
10660	Winterkoning	4	1	5
10840	Heggenmus	-	2	2
10990	Roodborst	8	2	10
11870	Merel	-	1	1
12002	Zanglijster <i>ssp. clarkei</i>	3	-	3
12200	Cetti's zanger	6	6	12
12380	Snor	1	-	1
12430	Rietzanger	8	-	8
12500	Bosrietzanger	7	-	7
12510	Kleine Karekiet	245	85	331
12590	Spotvogel	1	-	1
12740	Braamsluiper	1	-	1
12750	Grasmus	4	-	4
12760	Tuinfluitier	18	7	25
12770	Zwartkop	51	15	66
13110	Tjiftjaf	61	17	78
13120	Fitis	17	11	28
13640	Baardman	-	1	1
14370	Staartmees	10	7	17
14420	Matkop	-	1	1
14620	Pimpelmees	32	12	44
14640	Koolmees	2	3	5
15820	Spreeuw	20	1	21
16631	Grote Barmsijs	1	-	1
18770	Rietgors	29	9	38
Totaal		532	181	713

tabel 2 - Overzicht van het aantal ring- en terugvangsten per soort in 2021.

figuur 1 - links het aantal gevangen soorten per vangronde, rechts het cumulatieve aantal gevangen soorten tijdens de gehele CES in 2021.

figuur 2 - links het aantal gevangen exemplaren per vangronde, rechts het cumulatieve aantal gevangen exemplaren tijdens de gehele CES in 2021.

Euringnr.	Soort	2021	2020	2019	2018	2017
5190	Watersnip	-	-	1	-	-
8310	Ilsvogel	-	2	-	-	1
9810	Oeverzwaluw	-	-	1	2	-
9920	Boerenzwaluw	2	1	-	4	-
10090	Boompieper	-	-	-	-	2
10170	<i>gele kwikstaart spec.</i>	-	-	1	-	-
10200	<i>witte kwikstaart spec.</i>	-	1	-	-	1
10201	Witte Kwikstaart	1	-	1	-	3
10660	Winterkoning	4	3	3	4	13
10840	Heggenmus	-	-	3	-	3
10990	Roodborst	8	4	8	2	2
11040	Nachtegaal	-	-	2	-	-
11060	<i>blauwborst spec.</i>	-	-	2	3	6
11062	Witsterblauwborst	-	-	2	1	2
11220	Gekraagde Roodstaart	-	-	1	-	-
11870	Merel	-	3	1	-	-
12002	Zanglijster <i>ssp. clarkei</i>	3	1	3	-	-
12200	Cetti's Zanger	6	6	9	6	7
12360	Sprinkhaanzanger	-	-	-	1	-
12380	Snor	1	3	-	4	3
12430	Rietzanger	8	13	11	6	12
12500	Bosrietzanger	7	19	15	4	14
12510	Kleine Karekiet	245	327	222	289	191
12530	Grote Karekiet	-	1	-	-	-
12590	Spotvogel	1	3	1	-	-
12600	Orpheusspotvogel	-	-	1	-	-
12740	Braamsluiper	1	7	4	2	1
12750	Grasmus	4	4	12	20	8
12760	Tuinfluitier	18	16	17	30	33
12770	Zwartkop	51	104	82	64	64
13110	Tjiftjaf	61	78	99	46	91
13120	Fitis	17	17	27	32	26
13350	Grauwe Vliegenvanger	-	-	1	-	-
13490	Bonte Vliegenvanger	-	-	-	1	-
13640	Baardman	-	4	14	10	33
14370	Staartmees	10	16	3	-	-
14420	Matkop	-	3	-	1	2
14620	Pimpelmees	32	27	50	21	34
14640	Koolmees	2	5	21	5	5
14870	Boomkruiper	-	-	1	-	-
15390	Vlaamse Gaai	-	1	-	1	-
15820	Spreeuw	20	1	26	1	-
15980	Ringmus	-	-	1	-	-
16360	Vink	-	2	1	1	2
16530	Putter	-	-	-	1	-
16600	Kneu	-	2	-	-	-
16631	Grote Barmsijs	1	-	-	-	-
16790	Roodmus	-	-	-	1	-
18770	Rietgors	29	29	46	15	41
Totaal	Aantal soorten	23	30	34	28	24
Totaal	Aantal exemplaren	532	703	693	578	600

Tabel 3 - Overzicht van het aantal ringvangsten per soort per jaar.

Soort	Nieuw geringd		Terugvangsten uit								totaal
	2021		2020		2019		2018		2017		
	na 1kj	1kj	na 1kj	1kj	na 1kj	1kj	na 1kj	1kj	na 1kj	1kj	
Boerenwaluw	2										2
Witte kwikstaart	1										1
Winterkoning	2	2									4
Roodborst	4	4									8
Zanglijster <i>ssp. clarkei</i>	1	2									3
Cetti's zanger		6									6
Snor		1									1
Rietzanger	7	1									8
Bosrietzanger	4	3									7
Kleine karekiet	93	152	5	4	3						257
Spotvogel		1									1
Braamsluiper	1										1
Grasmus	3	1									4
Tuinfluitier	10	8									18
Zwartkop	21	30		2		2					55
Tjiftjaf	6	55		3		1					65
Fitis	4	13			1						18
Staartmees	3	7									10
Matkop				1							1
Pimpelmees	4	28				1					33
Koolmees	1	1									2
Spreeuw	2	18									20
Grote Barmsijs	1										1
Rietgors	20	9	2								31
totaal	190	342	7	10	4	4	0	0	0	0	557

Tabel 4 - CES-vangsten en -terugvangsten in 2021 uit eerdere jaren, onderverdeeld per leeftijd.

Verschijnen van de eerste jongen

Tijdens de vierde ronde werden vier volwassen staartmezen gevangen (2 man en 2 vrouw). Te zien aan de broedvlek bij de vrouwtjes zouden er jongen moeten zijn. We hebben die echter niet gehoord of gezien, dus zeer waarschijnlijk is hun eerste legsel mislukt.

Tijdens de zesde ronde werden tien jonge pimpelmezen gevangen. Zeer waarschijnlijk behoren deze allen niet tot hetzelfde legsel. Daar er (net als bij de Staartmees) ook meerdere oudere vogels werden gevangen. Vermoedelijk is dit het prille stadium waarbij Pimpelmezen na het uitvliegen gemeenschappelijke groepen vormen.

Soort	Ringvangst	Terugvangst	verschijnen eerste 1kj
Tjiftjaf	1	1	6
Zwartkop	1	1	6
Roodborst	1	1	8
Winterkoning	1	11	10
Zanglijster <i>ssp. clarkei</i>	1		6
Fitis	2	1	7
Rietgors	2	2	6
Rietzanger	2		10
Grote Barmsijs	2		
Kleine Karekiet	3	3	8
Tuinfluitier	3	3	9
Grasmus	3		11
Staatmees	4	4	5
Pimpelmees	4	4	6
Boerenwaluw	4		
Braamsluiper	4		
Bosrietzanger	5		10
Witte Kwikstaart	5		
Spreeuw	6	11	8
Cetti's zanger	8	8	8
Koolmees	9	2	12
Snor	12		12
Spotvogel	12		12
Heggenmus		1	
Baardman		6	
Merel		7	
Matkop		10	

tabel 5 - Overzicht van de CES-ronde waarin de betreffende soort dit jaar voor het eerst werd gevangen of teruggevangen en waarin de eerste jongen werden gevangen.

Soort	2021	2020	2019	2018	2017
IJsvogel	-	6	-	-	11
Oeverzwaluw	-	-	8	9	-
Boerenzwaluw	-	8	-	-	-
Boompieper	-	-	-	-	11
Gele Kwikstaart spec.	-	-	11	-	-
Witte Kwikstaart spec.	-	7	-	-	12
Winterkoning	10	8	8	-	7
Heggenmus	-	-	5	-	6
Roodborst	8	8	10	10	9
Nachtegaal	-	-	8	-	-
blauwborst spec.	-	-	7	11	7
Gekraagde Roodstaart	-	-	12	-	-
Zanglijster ssp. clarkei	6	11	8	-	-
Cetti's zanger	8	10	7	10	9
Snor	12	9	-	10	9
Rietzanger	10	8	9	11	9
Bosrietzanger	10	9	11	9	10
Kleine Karekiet	8	8	7	9	8
Grote Karekiet	-	10	-	-	-
Spotvogel	12	-	12	-	-
Braamsluiper	-	7	-	9	12
Grasmus	11	7	7	10	11
Tuinfluitier	9	8	8	8	8
Zwartkop	6	6	7	7	5
Tjiftjaf	6	6	6	7	6
Fitis	7	8	8	7	7
Bonte Vliegenvanger	-	-	-	9	-
Baardman	-	9	7	8	5
Staartmees	5	4	5	-	-
Matkop	-	8	-	8	9
Pimpelmees	6	6	5	7	5
Koolmees	12	6	8	7	7
Boomkruiper	-	-	11	-	-
Spreeuw	8	9	7	11	-
Ringmus	-	-	6	-	-
Vink	-	7	9	-	-
Rietgors	6	8	6	7	5

tabel 6 – Vergelijking van de CES-ronde waarin het eerste jong in 2021 werd gevangen t.o.v. de periode 2017-2020. In **groen** die eerder, en in **rood** die later werden gevangen.

Handicaps en parasieten

Dit jaar werden er bij twee soorten groeistrepen in de veren waargenomen. Eenmaal bij een Zanglijster en negen keer bij een Kleine Karekiet.

Datum	Soort	Aantal
06 juni	Zanglijster <i>ssp. clarkei</i>	1
02 augustus	Kleine Karekiet	3
07 augustus	Kleine Karekiet	6

tabel 7 - Aantal exemplaren per vangdatum / soort met groeistrepen.

Op 15 mei (ronde 4) werd een volwassen man Braamsluiper gevangen die zijn gehele staart was verloren.

Vraatsporen van vederspoelmijt (*Syringophilae*) werden bij twee jonge Kleine Karekieten aangetroffen. Het aantal vogels met teken was dit jaar een stuk minder dan anders. Bij slechts vier Kleine Karekieten was dit het geval. Bij drie van hen werden naast teken ook luisvliegen (*Hippoboscidae*) waargenomen.

Binnenlandse (terug)vangsten

Ook dit jaar werd hetzelfde mannetje Tuinfluiter uit 2019 van Maarssen meerdere keren tijdens het broedseizoen teruggevangen. Blijkbaar heeft hij het hier naar zijn zin.

Een volwassen vrouw Zwartkop die in 2020 in het Kuinderbos in de Noordoostpolder werd geringd werd tijdens het broedseizoen eenmaal tijdens een CES ronde en eenmaal tijdens het reguliere vangen door ons teruggevangen.

Een Kleine Karekiet die eind juli 2020 in de Makkumer Zuidwaard als jong werd geringd, werd eind mei van dit jaar door ons teruggevangen. Daar de betreffende vogel gedurende de rest van het broedseizoen niet meer is gevangen, is de kans aanwezig dat de vogel alsnog naar elders is doorgetrokken.

Een in half august 2018 te Naarden geringde jonge Kleine Karekiet werd begin mei door ons teruggevangen. Ook deze vogel heeft zich gedurende de rest van het broedseizoen niet meer laten zien.

Een jong mannetje Rietgors welke in 2018 in de Korte Waarden bij Elburg is geringd, werd tijdens de CES in 2019 tweemaal bij ons teruggevangen. Afgelopen jaar ontbrak ieder spoor van hem, maar dit jaar dook hij hier wederom op.

Een volwassen man Kleine Karekiet die door ons eind mei werd geringd en werd twee weken later bij ringstation bij Rohel aan het Tjeukemeer teruggevangen. En een andere volwassen man Kleine Karekiet die begin juni door ons werd geringd werd een goede twee weken later in het Harderbroek teruggevangen.

Buitenlandse (terug)vangsten

Er werden in totaal vijf vogels met een buitenlandse ring teruggevangen. Een van de twee volwassen Kleine Karekieten werd dit jaar tweemaal gevangen. Dezelfde vogel werd vorig jaar door ons ook al twee keer gevangen. Helaas hebben we van de Belgische ringcentrale nog steeds niet te horen gekregen waar en wanneer de betreffende vogel in België is geringd. Van de andere Kleine Karekiet, ook met een Belgische ring, is eveneens nog niets bekend over de exacte herkomst.

De terugvangst van een volwassen man Fitis op 17 april, bleek als jonge vogel te zijn geringd op 13 augustus 2019 te Amay (ten zuidwesten van Luik) in België. En de terugvangst van een volwassen vrouw Zwartkop, eveneens op 17 april, is als 1^e kj vogel op 10 september 2017 te Herentals (ten oosten van Antwerpen) in België geringd.

Daarnaast werd er begin augustus een jong vrouwtje Spreeuw met een Duitse ring gevangen. Deze vogel werd op 12 mei als nestjong te Hungrirer Wolf (ca. 50 km ten NW van Hamburg) in Duitsland geringd.